

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΛΟΥΚΑΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΙΑ΄. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Τὸ σημερινὸν εὐαγγέλιον διδάσκει μᾶθημα ἀναγκαῖον διὰ τὴν σωτηρίαν παντὸς ἀνθρώπου. Οὐδεὶς ἄνθρωπος εὐρίσκεται εἰς τὸν κόσμον, ὅστις οὐ προφασίζεται ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ· ἐκεῖνος ἔχει ταύτην τὴν πρόφασιν, ὃ ἄλλος προβάλλει ἄλλην, καὶ οὕτω καθεὶς προφασιζόμενος κοιμᾶται ἡσυχος ἐν τῷ βυθῷ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ἀμελεῖ τὴν ψυχικὴν αὐτοῦ σωτηρίαν. Τὸ σημερινὸν εὐαγγέλιον ἀρπάζει ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ καθενὸς τὴν πρόφασιν, δεικνύον τὸν θεὸν ὀργιζόμενον κατὰ τῶν προφασιζομένων, καὶ διδάσκον φανερὰ τὸ ὅτι αἱ προφάσεις κατακρίνουσιν ἐκείνους, ὅσοι ταύτας προβάλλουσι: « Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐ » δεις τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων » γεύσεται μου τοῦ δείπνου ».

αὐτῶν.

Πάντες οἱ χριστιανοὶ ἐσμεν κεκλημένοι ὑπὸ θεοῦ, ἵνα γευθῶμεν τοῦ ἐπουρανίου δείπνου, ἥγουν ἵνα γενώμεθα μέτοχοι καὶ συγκοινωνοὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· μαρτυρεῖ τοῦτο ὁ θεὸς ἀπόστολος, λέγων, « Πιστὸς ὁ θεός, » δι' οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ » αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ». Καθ' ἐκάστην ἡμέραν προσκαλεῖ ἡμᾶς ὁ

1. Κορ. 1, 9.

θεὸς εἰς μετάνοιαν πότε διὰ στόματος τῶν προφητῶν, λέγων, « Ἐπιστρέψατε πρὸς με, » λέγει Κύριος τῶν δυνάμεων, καὶ ἐπιστρα- » φήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει Κύριος τῶν » δυνάμεων », πότε διὰ τῶν ἀποστολικῶν λόγων, κηρύττων, « Ἀποθώμεθα οὖν τὰ » ἔργα τοῦ σκοτους, καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ » ὄπλα τοῦ φωτός », πότε διὰ τῆς εὐαγγελικῆς αὐτοῦ φωνῆς, κραυγάζων, « Δεῦτε » πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορ- » τισμένοι », καὶ ὑποσχόμενος εἰς τοὺς πρὸς αὐτὸν προσερχομένους τὴν αἰώνιον ἀνά- » παυσιν. « Καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς ».

Ζαχ. 1, 3,

Ρωμ. 13, 12,

Ματ. 11, 28.

Τί δὲ ἀποκρινόμεθα ἡμεῖς, ὅταν ἀκούωμεν τοῦτο τοῦ θεοῦ τὸ κάλεσμα; ἡμεῖς πολλάκις ἢ ὡς κωφοὶ οὐδόλως αὐτὸ ἀκούομεν, ἢ ὡς μωροὶ ὡς οὐδὲν αὐτὸ λογιζόμεθα. Ὅσάκις δὲ εἰσέλη ὁ λόγος τοῦ θεοῦ εἰς τὴν καρδίαν ἡμῶν, καὶ ἐξυπνίσθη τῆς συνειδήσεως τὸν ἔλεγχον, ἡμεῖς διὰ τῶν προφάσεων τὴν ταραχὴν αὐτῆς ἡσυχάζομεν. Ἔως πότε, λέγει ἡ συνείδησις πρὸς τὸν πλεονέκτην καὶ φιλοκτήμονα, τόσαι φροντίδες καὶ κόποι διὰ τοὺς ἀγρούς, διὰ τὰς οἰκοδομάς, διὰ τὰ πρόσκαιρα κτήματα; ἕως πότε, προσηλωμένος εἰς τὰ γήινα

καὶ φθαρτά, ἀμελεῖς τὴν σωτηρίαν τῆς ἀθανάτου ψυχῆς σου; αὐριον ἀποθνήσκεις, τὰ δὲ πράγματα, διὰ τὰ ὅποια τοσοῦτον κοπιᾶζεις, ἄλλος κληρονομεῖ ἢ ἀρπάζει, σὺ δὲ οὐδεμίαν ἐξ αὐτῶν ἔχεις ὠφέλειαν ἀνάστα, ἐκτίναξον τὴν περικυκλουσάν σε πλάνην, σχόλασον ἀπὸ τοῦ θορύβου τῶν φροντίδων σου, πρόσελθε εἰς τὸν προσκαλοῦντά σε Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ περιπάτει τῆς ἀρετῆς τὸν δρόμον. Τί πρὸς τούτους τοὺς ἐλέγχους καὶ τὰς συμβουλὰς τῆς συνειδήσεως ἀποκρίνεται ὁ φιλοκτήμων καὶ φιλόουλος; Ἠγόρασα, λέγει, ἀγρόν, αὐτὸς ἔχει χρεῖαν τῆς ἐπισκέψεώς μου· φυτεύω ἀμπελῶνα, αὐτὸς ζητεῖ τὴν ἐπιστασίαν μου· οἰκοδομῶ οἰκίαν, ἡ οἰκοδομὴ ἀρπάζει τὴν προσοχὴν μου· ἐκεῖνο τὸ πρᾶγμα ἐστὶν ἀναγκαῖον διὰ καλλωπισμὸν τοῦ οἴκου μου, τοῦτο διὰ τὴν ὑπηρεσίαν μου, τὸ ἄλλο διὰ τὰ ἐνδύματά μου, αὐτὸ διὰ τὰς χρεῖας μου· ταῦτα δὲ αἰχμαλωτίζουν τὸν νοῦν μου· ὅθεν οὐ δύναμαι κατὰ τὸ παρὸν νὰ προσηλώσω αὐτὸν εἰς τὸν θεόν. Ἄ, μάταιε! τοιουτοτρόπως ἀποκρίνεσαι πρὸς τὸν θεόν, τὸν διὰ τῆς συνειδήσεώς σου καὶ συμβουλεύοντα, καὶ ἐλέγχοντα, καὶ προσκαλοῦντά σε εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ βασιλείαν; ἐλπίζεις ἄραγε, ὅτι αἱ τοιαῦται προφάσεις σου δικαιολογοῦσί σε ἐνώπιον τοῦ προσκαλοῦντός σε θεοῦ; πλανᾶσαι ἢ ἀπόφασις κατὰ τῶν προφασιζομένων ἐγράφη· « Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δείπνου ».

Λουκ. 14,
24.

Προσκαλεῖ ἡμᾶς ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ θεοῦ εἰς τὴν νηστείαν, διδάσκων ἅμα καὶ

τὸν ἀνυπόκριτον τῆς νηστείας τρόπον « Σὺ <sup>Ματ. 6,
17.</sup> δέ, λέγει, νηστεύων, ἀλειφαί σου τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι ». Προσκαλεῖ ἡμᾶς ὁ αὐτὸς εἰς τὴν προσευχὴν, διδάξας καὶ αὐτὰ τῆς προσευχῆς τὰ λόγια· « Οὕτως οὖν προσεύχεσθε ἡμεῖς· Πάτερ ^{αὐτ. 9.} ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ». Καὶ ὁ μὲν κοιλιόδουλος καὶ λαίμαργος ἀποκρίνεται· οὐ δύναμαι νηστεῦσαι, διότι εἰμι ἀσθενής· ἐὰν μὴ φάγω μίαν ἡμέραν, ἀδυνατῶ καὶ γίνομαι ἀκίνητος καὶ ἄχρηστος· τὰ νηστισιμα βρώματα βλάπτουσι τὴν ὑγίαν μου· ὁ ἰατρός ἐδιώρισέ μοι δίαιταν· ταῦτα λέγει, ἔπειτα ἐτοιμάζει ἀβροδίαιτα τραπέζια, παντοίων ἐδεσμάτων καὶ ποτῶν πλήρη, καὶ τρώγει ὑπὲρ τὸ μέτρον, καὶ πίνει ἄχρι μέθης μετὰ τῶν φίλων αὐτοῦ. Τοιουτοτρόπως οὖν αὐτὸς δέχεται τοῦ θεοῦ τὸ κάλεσμα, καὶ τιμᾷ τὰς ἡμέρας τῆς νηστείας. Οὐ δὲ ἀνευλαβὴς καὶ ῥάθυμος, τόσας ὥρας, λέγει, νὰ μένω εἰς τὴν ἐκκλησίαν, οὐ δύναμαι νυστάζω, μελαγχολῶ, ἀτονῶ καὶ ἀποκάμνω· ταῦτα λέγει, ἔπειτα κατατρίβει τόσας καὶ τόσας ὥρας εἰς τὰ θέατρα, διανυκτερεύει εἰς τοὺς χορούς, ἐπιμένει παίζων ἡμέραν τε καὶ νύκτα. Ἄ, πεπλανημένοι, τοιουτοτρόπως ἀποκρίνεσθε εἰς τὸν παντοκράτορα, τὸν προσκαλοῦντα ὑμᾶς εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς αἰωνίου αὐτοῦ βασιλείας; καὶ ἔπειτα ἀναπαύεσθε, νομίζοντες, ὅτι αἱ τοιαῦται προφάσεις δικαιοῦσιν ὑμᾶς ἐνώπιον αὐτοῦ; μὴ πλανᾶσθε· ἡ ἀπόφασις ἐγένετο· « Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς τῶν <sup>Λουκ. 14,
24.</sup> ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δείπνου ».

Τὰ μαλακὰ ἰμάτια, τὰ ἀπαλὰ στρώ-

ματα, τὰ ἄσεμνα θεάματα, τὰ αἰσχροῦ ἀκουσμάτα, αἱ γαργαλιζούσαι εὐωδίαί, τὰ πολυηρυτμμένα βρώματα, τὰ πνευματώδη ποτά, αἱ ἡδοναὶ τῶν αἰσθήσεων, αἱ σκανδαλώδεις συναναστροφαί, ἡ τόση, λέγω, ἐπιμέλεια τῆς σαρκὸς γενναῖ φλογοφόρους ἐπιθυμίας, αἵτινες καταποντίζουσιν ἡμᾶς εἰς τὸν βορβορώδη βυθὸν τῶν ῥυπαρῶν ἀμαρτημάτων· ὁ θεός, θέλων ἀπαλλάξαι ἡμᾶς, προσκαλεῖ διὰ τῆς ἀποστολικῆς φωνῆς

Ρωμ. 43.
14.

λέγων, « Ἐνδύσαθε τὸν Κύριον Ἰησοῦν » Χριστόν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ » ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας ». Τί πρὸς ταῦτα ἀποκρίνονται οἱ φιλόσαρκοι; ἡμεῖς, λέγουσιν, οὐ δυνάμεθα· οὕτως ἐζήσαμεν καὶ ἐσυνειθήσαμεν. Ἄ, μάταιοι καὶ πεπλανημένοι, ταῦτα ἀποκρίνεσθε εἰς τὸν δεσπότην τῆς κτίσεως, τὸν προσκαλοῦντά ὑμᾶς εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς αἰωνίου αὐτοῦ βασιλείας; νομίζετε δέ, ὅτι αἱ τοιαῦται προφάσεις δύνανται δικαίως αἰετῶν ἐνώπιον αὐτοῦ; οὐχί· « Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς » τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων » γεύσεται μου τοῦ δείπνου ».

Λουκ. 14,
24.

« Ἐστῶσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες, λέγει ὁ » θεός, περιεζωσμένοι »· ἡμεῖς δέ, παραβαίνοντες ταύτην τὴν ἐντολήν, λύοντες τῆς σαρκὸς τὸν χαλινόν, πράττομεν πᾶσαν σαρκικὴν ἀμαρτίαν. Ὁ πολυέλεος θεός, εὐσπλαγχνιζόμενος, προσκαλεῖ ἡμᾶς εἰς μετάνοιαν διὰ τῶν προφητικῶν λόγων, διὰ τῆς ἀποστολικῆς φωνῆς, διὰ τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας, διὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐλέγχου τῆς συνειδήσεως. Διὰ τί, λέγει πολλάκις ἡ συνείδησις, ἀδικεῖς τὴν ξένην κλίνην; διὰ τί κρατεῖς τὴν ἀνομον γυναῖκα; διὰ

Λουκ. 12,
35.

τί μολύνεις τὴν ψυχὴν σου διὰ πάσης σαρκικῆς ἀμαρτίας; ἀνάστα ἐκ τοῦ βορβορίου τῆς ἀνομίας σου, μὴ ἐλθὼν ὁ θάνατος, εὐρη σε κατακείμενον εἰς τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀμαρτίας σου. Τί πρὸς ταῦτα ἀποκρίνεται ὁ ἀσελγής; τοῦτο, λέγει, ἐστὶν ἀδύνατον, ἐπειδὴ ἔχω κρᾶσιν θερμῆν, καὶ εἰμι πολλά ἐπιβροχῆς εἰς τὰ σαρκικὰ πάθη, ἐπειδὴ εἰμι τετρωμένος ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, ἐπειδὴ ἐκ νεότητός μου ἐσυνείθισα τὴν ἀμαρτίαν· θέλω μὲν καὶ ἀποφασίζω, πλήν ἡ ἐπιθυμία βιάζει με, καὶ νικά με ἡ συνήθεια. Πανάθλιε, αὐτὴ ἐστὶν ἡ ἀπόκρισίς σου πρὸς τὸν θεόν σου, τὸν εὐεργέτην καὶ πλάστην σου, τὸν προσκαλοῦντά σε εἰς μετάνοιαν, καὶ ὑποσχόμενόν σοι βασιλείαν, ἧς οὐκ ἔσται τέλος; ἔπειτα ἡσυχάζεις, καὶ ἀναπαύεσαι, καὶ κοιμᾶσαι, ἐλπίζων, ὅτι ὁ θεός δέχεται τὰς τοιαύτας προφάσεις σου; πλανᾶσαι· « Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς τῶν » ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δείπνου ».

αὐτ. 14,
24.

Πάντες, λέγω, οἱ χριστιανοὶ ἐσμεν ὑπὸ θεοῦ κεκλημένοι πρὸς σωτηρίαν· πάντας ἐπίσης αὐτός ὁ Ἰησοῦς Χριστός, παρεστῶς ἀοράτως ἐν μέσῳ ἡμῶν, διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ φωνῆς προσκαλεῖ ἡμᾶς νῦν, καθὼς προσεκάλει τότε πάντας τοὺς ἐν Ἱερουσαλήμ· « Ἐρχεσθε, λέγει, ὅτι ἤδη ἔτοιμά εἰσι » πάντα ». Ἀκούετε, ἀδελφοί, φωνὴν φιλάνθρωπον, φωνὴν πατρικὴν, φωνὴν εὐεργετικὴν; « Ἐτοιμά εἰσι πάντα »· ἡ ἄφεσις τῶν ἀμαρτιῶν, ἡ τράπεζα τῶν μυστηρίων, τὸ ἐνδυμα τῆς ἀγιωσύνης· « Ἐρχεσθε, ὅτι » ἔτοιμά εἰσι πάντα »· ἡ ἐπουράνιος μακαριότης, ἡ βασιλεία ἡ αἰώνιος, τὰ ἀγαθὰ

Λουκ. 14,
17.

1. Κορ. 2, ἐκεῖνα, « ἃ ὀφθαλμός οὐκ εἶδε, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη » ταῦτά εἰσι τὰ ἀγαθὰ, « ἃ ἠτόίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν » Ἐρχεσθε, κράζει· τί δὲ ἡμεῖς ἀποκρινόμεθα πρὸς τοῦτο τὸ καθολικὸν καὶ φανερὸν κάλεσμα; ναί, Κύριε, θέλομεν, καὶ ἐπιθυμοῦμεν, ἵνα ἔλθωμεν πρὸς σὲ τὸν φιλόνητον πατέρα καὶ θεὸν ἡμῶν, καὶ καταξιώθωμεν τῶν ἐπουρανίων σου δωρεῶν· ἀλλ' ἡ ἀσθένεια τῆς σαρκός, καὶ ἡ ματαιότης τοῦ κόσμου, καὶ τοῦ διαβόλου οἱ πειρασμοὶ ἐμποδίζουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ἁγίου σου θέλημα· αὕτη ἐστὶν ἡ ἀπόκρισις ἡμῶν. Ἴνα δὲ πληροφορηθῆτε, ὅτι ταῦτα οὐκ εἰσὶν ἐμπόδια ἀνίκητα, ἀλλὰ προφάσεις γυμναί, οὐ προβάλλω αὐδὲ τὸ ἀναρίθμητον πλῆθος τῶν ἁγίων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, οἵτινες ταῦτα κατὰ κράτος κατήργησαν, οὐδὲ τὴν αὐτεξούσιον τοῦ ἀνθρώπου δύναμιν, οὐδὲ τῆς θείας χάριτος τὴν ἐνέργειαν, ἥτις, ὅταν ἡμεῖς μόνον θελήσωμεν, διαλύει πᾶσαν δυσκολίαν, ἀλλὰ προτείνω μόνον τὸ ἐξῆς παράδειγμα.

Ἐάν τις βασιλεὺς ἐπίγειος προσεκάλει σε εἰς τὸ βασιλικὸν αὐτοῦ παλάτιον, ὑποσχόμενός σοι πλοῦτον, τιμὴν, ἀξιώματα βασιλικά καὶ συμμετοχὴν τῆς ἰδίας αὐτοῦ βασιλείας, ἔφευγες ἄρα γε τοιοῦτον κάλεσμα, προφασίζόμενος ἢ ἀδυναμίαν, ἢ ἐμπόδια, ἢ πειρασμούς, ἢ ἄλλο τι παρόμοιον; οὐχί· σὺ τότε ἔσπευδες ἐνισχύων τὴν ἀδυναμίαν σου, καὶ ἔτρεχες καταπατῶν πάντα τὰ ἐμπόδια, καὶ ἐπήδᾳ ὑπεράνω παντὸς πειρασμοῦ, καὶ οὐδὲ ἠνοιγες ὄλιγς προφασιολογίας ἴσῃμα. Ἐκεῖνο λοιπόν, ὅπερ μετὰ χαρᾶς

καὶ πολλῆς προθυμίας πρᾶττομεν διὰ μίαν πρόσκαιρον ἀπόλαυσιν, λέγομεν, ὅτι οὐ δυνάμεθα ποιῆσαι διὰ μίαν βασιλείαν καὶ δόξαν αἰώνιον; βλέπετε λοιπὸν πόσον ἄπρεπα καὶ ἄδικά εἰσιν ὅσα προφασίζόμεθα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ;

Πῶς; προτιμᾶς τὸν ἀγρόν σου, ἢ τὴν οἰκίαν σου, ἢ τὸν πλοῦτόν σου καὶ τὰ ἀξιώματά σου, τὰ ὅποια αὔριον ἀποθνήσκων ἐγκαταλείπεις, κἂν μὴ θέλῃς, καὶ αὐτῶν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν τοῦ θεοῦ; Πῶς; προτιμᾶς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς σαρκός σου καὶ αὐτῆς τῆς προσταγῆς τοῦ θεοῦ; διὰ τὴν εὐμορφίαν ἐκείνου τοῦ προσώπου, τὸ ὅποιον αὔριον μαραίνεται καὶ γίνεται βροῦμα τῶν σκωλήκων καὶ δυσωδία, καταφρονεῖς τὰ πάντερπνα καὶ ὠραιότατα κάλλη τοῦ παραδείσου; Πῶς; ὑπακούεις τὰ διαβολικὰ θελήματα, καὶ οὐχὶ τοῦ θεοῦ τὰ προσάγματα; γίνεσαι δούλος μᾶλλον τοῦ διαβόλου ἢ τοῦ θεοῦ; Πῶς; προκρίνω ἐγὼ καὶ αὐτοῦ τοῦ πλάσου καὶ θεοῦ μου τὸ πείσμά μου, τὸν θυμὸν μου, τὴν ἐπιθυμίαν μου, τὴν μνησικακίαν μου, τὸν φθόνον μου, τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου, τὴν συμβουλήν τοῦ διαβόλου;

Καὶ μὴ νομίσητε, ἀγαπητοί μου χριστιανοί, ὅτι ὁ θεὸς τὰς μὲν παραλόγους προφάσεις ἀποστρέφεται, τὰς δὲ εὐλογοφανεῖς δέχεται· διότι οὐδὲ αὐταὶ αἱ εὐλογοφανεῖς προφάσεις ἔχουσι τόπον ἐνώπιον αὐτοῦ. Ποῖα πρόφασις ἢ εὐλογωτέρα, ἢ νομιμωτέρα τῆς διὰ τὴν τιμὴν καὶ περιποίησιν τὴν χρεωστούμενην πρὸς τοὺς γονεῖς; αὐτὸς ὁ θεὸς ἐνομοθέτησε τὴν πρὸς τοὺς γονεῖς ἡμῶν τιμὴν, καὶ περιποίησιν, καὶ εὐλάβειαν·

« Τίμα, εἶπε, τὸν πατέρα σου » ὑπεσχέθη. ἐξ. 20.

δὲ εἰς τοὺς φυλάσσοντας ταύτην τὴν ἐντολήν πᾶσαν εὐτυχίαν καὶ ἡμερῶν μακρότητα. « Ἴνα εὖ σοι γένηται, καὶ μακροχρόνιος » γένη ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ». Καὶ ὁμοίως ὁ αὐτὸς Κύριος εἶπε πρὸς τὸν προφασιζόμενον καὶ λέγοντα, ὅτι θέλει πρῶτον θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἔπειτα ἀκολουθεῖσαι αὐτῷ, « Ἀκολουθεῖ μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς ». ὁ αὐτὸς Κύριος εἶπεν « Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ οὐκ ἔστι μου ἄξιος ». Πῶς οὖν ταῦτα συμβιβάζονται; διὰ τί οὐδὲ ἡ νόμιμος καὶ δικαία πρόφασις οὐδεμίαν δικαιολογίαν εὐρίσκει ἐνώπιον τοῦ δικαιοτάτου θεοῦ; διότι ὁ θεὸς ἔχει πάντα τὰ δικαιώματα, διὰ τὰ ὁποῖα πρέπει αὐτῷ καὶ ἡ ἀγάπη, καὶ ἡ προτίμησις, καὶ ἡ ὑπακοή, καὶ ὁ φόβος, καὶ ἡ εὐλάβεια πλέον καὶ τῶν φίλων, καὶ τῶν συγγενῶν, καὶ τῶν γονέων, καὶ πάντων τῶν κτισμάτων, καὶ πραγμάτων, καὶ υποθέσεων, καὶ αὐτῆς τῆς ἰδίας ζωῆς ἡμῶν.

Ὁ θεὸς ἐστὶ δημιουργὸς πάσης τῆς ὀρατῆς καὶ ἀοράτου κτίσεως· τοῦτο δικαίωμα τοῦ θεοῦ πρῶτον. Ὁ θεὸς ἐστὶ κύριος καὶ δεσπότης πάντων τῶν ἀοράτων καὶ ὀρατῶν κτισμάτων· τοῦτο δικαίωμα δεύτερον. Ὁ θεὸς ἐστὶ ποιητὴς καὶ πλάστης τοῦ ἀνθρώπου· τοῦτο δικαίωμα τρίτον. Αὐτὸς ἐστὶ χορηγὸς τῆς ζωῆς· τοῦτο τέταρτον. Αὐτὸς δοτὴρ πάντων τῶν ἐπὶ γῆς ἀγαθῶν· τοῦτο πέμπτον. Ὁ θεὸς ἐστὶ τὸ πανυπερτέλειον ὄν, τὸ φιλόανθρωπον, τὸ πανάγαθον, τὸ πάνσοφον, τὸ δικαιοτάτον, τὸ πανεύσπλαγχνον, τὸ εὐεργετικώτατον, τὸ αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἀγαπητὸν καὶ πανάγιον καὶ παν-

υπερπρόβητον· τοῦτο ἕκτον. Ὁ θεὸς ἠτοίμασε τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν βασιλείαν ἀτελεύτητον, καὶ δόξαν αἰώνιον· τοῦτο ἕβδομον. Ὁ θεὸς δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐξαπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον, ὅστις, ἄνθρωπος γενόμενος, ὑπέμεινε σταυρὸν καὶ θάνατον· τοῦτο ἄλλο δικαίωμα τῶν δικαιωμάτων ὑπέρτερον. Οἱ ἄνθρωποι, ἢ ἀμαθεῖς καὶ κακοί, προστάττουσι τὰ ἀδύνατα, ἢ ἄδικοι, τὰ ἄδिका, ἢ ἄσπλαγχνοι, τὰ σκληρὰ καὶ δύσκολα· ὁ θεὸς, ὡς πάνσοφος καὶ πανάγαθος, οὐδὲν ἀδύνατον προστάττει, ὡς δικαιοτάτος, οὐδὲν ἄδικον, ὡς πανεύσπλαγχνος, οὐδὲν σκληρόν· ὅταν προστάττει, προσάττει τὰ δυνατά, τὰ δίκαια, τὰ ὀμαλά. Οἱ ἄνθρωποι, ἢ πονηροὶ ὄντες, προσκαλοῦσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὰ ἔργα τῆς πονηρίας, ἢ φθονεροί, εἰς τὰ ἐπιβλαβῆ, ἢ διεφθαρμένοι, εἰς τὰ ὀλέθρια· ὁ δὲ θεὸς, πανυπερτέλειος καὶ πανυπεράγαθος ὢν, ὅταν προσκαλῆ, προσκαλεῖ διὰ τὰ καλά, διὰ τὰ ὀφέλιμα, διὰ τὰ σωτήρια. Μετὰ ταῦτα ποῖα πρόφασις ἔχει τόπον, ὅταν αὐτὸς μὲν προσάττει, ἡμεῖς δὲ οὐχ ὑπακούωμεν; ποῖα πρόφασις ἔχει λόγον, ὅταν αὐτὸς μὲν προσκαλῆ, ἡμεῖς δὲ φεύγωμεν τὸ θεῖον αὐτοῦ κάλεσμα; Ἡ πρόφασις ἐνώπιον μὲν ἀνθρώπων ἔχει λόγον, ἐπειδὴ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν ἄνθρωπον εἰσι μικρὰ καὶ ὀλίγα· ἐνώπιον δὲ τοῦ θεοῦ οὐδένα λόγον ἔχει, ἐπειδὴ τὰ δικαιώματα τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον εἰσιν ὑπερμέγιστα καὶ ἀναρίθμητα.

Ἀδελφοί μου, μὴ πλανᾶσθε· αἱ προφάσεις πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν προσταγμάτων

Ματ. 8.
22.

αὐτ. 10,
37.

τοῦ θεοῦ οὐκ εἰσὶ δικαιολογίαι, ἀλλὰ πονη-
 ρολογίαι· ἐγνώρισε τοῦτο καλῶς ὁ προφη-
 τάναξ Δαβίδ, ὅστις προσευχόμενος ἔλεγε·
 Ψαλ. 140, « Μὴ ἐκκλίνῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους
 4. » πονηρίας τοῦ προφασίζεσθαι προφάσεις
 » ἐν ἀμαρτίαις ». Καθὼς γίνεται τὸ θέλημα
 τοῦ θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ χωρὶς ἀντιλογίας,
 χωρὶς γογγυσμοῦ, χωρὶς ἀμφιβολίας, χωρὶς
 τινος προφάσεως, τοιοῦτοτρόπως πρέπον
 ἐστίν, ἵνα ἐκτελήται καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·
 « Γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ,
 » καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Πᾶσα πρόφασίς ἐστι

πονηρία, καὶ διαδόλου ἐφεύρεμα, δι' οὗ ἀπο-
 κοιμίζει τὸν τρισάθλιον ἀμαρτωλόν, ἵνα
 ἀποθάνῃ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις αὐτοῦ. Φεῦγε
 λοιπόν, ἡ χριστιανέ, τὰς προφάσεις, ἵνα φύγῃς
 τῆς κολάσεως τὴν κατάκρισιν. Ἴνα δὲ ταύ-
 τας εὐκόλως φεύγῃς, ἔκτεινον συχνάκις
 τὰς χεῖρας καὶ τὰ ὄμματα εἰς τὸν οὐρανόν,
 καὶ μετὰ εὐλαβείας εὐχου ἐνώπιον τοῦ θεοῦ,
 ὡς ὁ Δαβίδ· « Μὴ ἐκκλίνῃς τὴν καρδίαν
 » μου εἰς λόγους πονηρίας τοῦ προφασίζε-
 » σθαι προφάσεις ἐν ἀμαρτίαις ».

